FUNDACIÓ CLARET – XIXè SIMPOSI

«El cristianisme en els relats mediàtics. Necessita l'Església un canvi d'estratègia?»

Presentació del Simposi

Màxim Muñoz. President de la Fundació Claret. Experiència Cristiana i Comunicació.

Bon dia a tots i benvinguts a aquest XIX Simposi de la Fundació Claret.

Saludo especialment el Sr. Cardenal Lluís Martínez Sistach i el Sr. Enric Vendrell, Director General d'Afers Religiosos.

També la Gna Rosa Masferrer, Vicepresidenta URC
El P. Ricard Costa-Jussà, Provincial Claretians i patró nat de la Fundació Claret
Sr. Joan Rigol, ex president Parlament de Catalunya
P. Enric Puig, Sec. General Escola Cristiana de Catalunya
P. Llorenç Puig, Delegat dels Jesuïtes Catalunya
Salvador Busquets, Director Cáritas de Barcelona
S. Xavier Puigdollers, Ex director general d'Afers Religiosos
Sr. Carles Armengol, President Lliga Esp MD Montserrat

En el Simposi passat vam tractar sobre "Catalunya aconfessional o laica?", un tema important que ajudà a madurar l'acte de presentació al Parlament de Catalunya del document "El fet religiós en la Catalunya del futur". En el Simposi d'enguany tractem també d'un tema que relaciona religió i espai públic, en concret el cristianisme i els relats mediàtics.

Com indicàvem en el programa d'aquest Simposi, en l'àmbit de la comunicació és habitual parlar de "relat" per referir-se a la lògica del discurs que un periodista, un mitjà o un col·lectiu vol comunicar respecte a un fet, una institució, etc. La finalitat del "relat" és generar, per la seva eficàcia i credibilitat, una determinada opinió o convicció. Sobre el cristianisme i l'Església corren diversos relats als mitjans que en transmeten una determinada imatge, amb més o menys intencionalitat.

Ara podem pensar mentalment quina idea ens queda del cristianisme o de l'Església a partir dels que anem sentint a la ràdio o llegint als diaris o veient a la TV, o consultant les xarxes socials. Quin "relat" se'ns vol "vendre", com se sol dir?

Com diem també en la introducció al programa del Simposi "En general els cristians i l'Església no es troben gaire còmodes amb la majoria d'aquests relats, perquè pensen que distorsionen la realitat". Afegeixo que aquesta opinió és compartida també per sectors del cristianisme gens sospitosos de ser tradicionals o carques, que a més es troben molt preocupats perquè la visió més aviat negativa que vehiculen sobre cristianisme o l'Església, lluny de rebaixar-se, va en augment, de la mà d'una tendència laïcista que es va imposant.

Seré una mica provocador per iniciar el debat d'aquest Simposi i m'atreviré a recollir en una síntesi els elements comuns d'aquests relats negatius sobre l'Església: l'Església és una institució arcaica, governada només per homes, que manté els seus fidels en creences i principis ètics ja periclitats, especialment sobre

temes de gènere i sexualitat, en la que abunda la hipocresia i l'encobriment, sobretot en qüestions com els abusos sexuals, que continua fruint de privilegis inadmissibles en un estat laic. Evidentment s'han de respectar totes les creences, però han restar en l'àmbit privat, perquè si influencien l'espai públic ho fan de manera negativa i la societat, l'ensenyament, etc. deixa de ser laic.

Aquest relat o semblant és el que determinats mitjans vehiculen i reforcen a través de la forma que amb què presenten les notícies sobre l'Església. Un exemple molt recent, entre molts d'altres que es podrien adduir: en una ràdio pública s'anuncia la notícia que el Papa crearà cardenal l'Arquebisbe de Barcelona, Mons. Joan Josep-Omella. S'anuncia la notícia objectiva i s'afegeix: "Monsenyor Omella s'ha manifestat públicament contra l'avortament, fins i tot en casos de violació". Un exemple de com s'aprofita una notícia per reforçar la idea que els qui manen en l'Església, en concret a Catalunya, continuen essent gent de posicions retrògrades.

Certament que el relats mediàtics sobre l'Església presenten modulacions i formes diferents. N'hi ha que inclouen alguna referència al fet que no tot en l'Església és el mateix. O, en l'extrem oposat, hi ha relats més "militants" que obeeixen a una estratègia clara i a vegades confessada obertament d'esborrar l'Església i el cristianisme de l'espai públic…

També trobem "no-relats", és a dir, silencis clamorosos respecte d'esdeveniments, persones, iniciatives sorgides de la fe cristiana i de l'Església, objectivament importants, que se silencien.

No hi ha dubte que hi ha també relats que destaquen la força de compromís del cristianisme i d'entitats d'Església, especialment envers els més pobres i desfavorits: el Papa Francesc, les "monges mediàtiques" Viqui Molins i Lucía Caram, Casaldàliga, el Pare Manel, Càritas, Justícia i Pau, Cristianisme i Justícia… Amb tot, podem percebre que alguns d'aquests relats, potser perquè no es digui que parlen bé de l'Església, intenten desvincular aquestes persones o institucions del conjunt de la mateixa església o de confrontar-les al que se sol anomenar l'Església oficial i jeràrquica, que els margina o condemna, o silenciar la seva clara identitat i motivació cristiana". És a dir són relats positius respecte certes persones i col·lectius cristians, però que no modifiquen per a res el relat més aviat negatiu de la mateixa església i la creença religiosa.

També hi ha relats relacionats amb els grups religiosos o a la mateixa religió en general que insisteixen sobretot en la "diversitat religiosa" a vegades amb la intenció ben positiva de potenciar el coneixement i el respecte de les diverses religions i el diàleg entre elles. A vegades, però, la intenció és més aviat potenciar la diversitat religiosa com un valor en si. I no poques vegades s'hi amaga una altra intenció encoberta, no declarada: minar la influència de la religió majoritària ficant-la en el conjunt indiscriminat de totes les religions, espiritualitats, humanismes i ateismes, o sobredimensionant i potenciant les minories religioses.

Com veureu he plantejat volgudament un panorama molt negatiu dels diversos relats mediàtics que es refereixen al cristianisme o a l'Església. Segurament alguns de vosaltres esteu pensant: "Màxim: et dono la raó al cent per cent, ja és hora que denunciem un tractament tan injust del cristianisme en els mitjans". D'altres, en canvi, em direu "t'has passat en la visió negativa. Hi ha també altres relats molt més positius i respectuosos". Uns altres potser objectareu "Ep! Que en molt bona part aquesta visió de l'Església ens l'hem guanyada a pols. Nosaltres en tenim bona part de responsabilitat. Hem de fer molta autocrítica!". I altres finalment: "Per què

no deixem de queixar-nos i ens plantegem de ser més proactius comunicant relats que, amb bona estratègia, qualitat i eficàcia ofereixin la visió del cristianisme i de l'Església que volem transmetre".

Fantàstic! És això el que pretenem en aquest Simposi: valorar la visió del cristianisme i de l'Església comuniquen els relats mediàtics; fer-ne l'oportuna crítica i també (molt important) autocrítica i sobre tot plantejar-nos si realment a l'Església en general, però també en les seves diverses entitats hem de fer un canvi d'estratègia comunicativa.

Per ajudar-nos a plantejar aquestes qüestions hem demanat la col·laboració d'una colla de persones ben qualificades i amb una llarga trajectòria en el món de la comunicació, perquè ens ofereixin la seva reflexió, experiència i perspectives, tant des de dins com des de fora de l'Església.

Els agraïm molt la seva disponibilitat.

En primer lloc tindrem la ponència del Dr. Tresserras, al que li hem plantejat la qüestió *«Com es perceben des l'Església els relats mediàtics sobre el cristianisme. Crítica, autocrítica i perspectives»*.

A continuació vindrà la comunicació de Rafael de Ribot sobre *«Com es perceben des dels mitjans els missatges del cristianisme. Una experiència personal»*.

Després d'una pausa, tindrem una taula rodona, moderada per en Jordi Roigé, amb Paco Niebla, Pepa Masó i Llúcia Oliva, centrada en el títol del Simposi: «El cristianisme en els relats mediàtics. Necessita l'Església un canvi d'estratègia?»

Com sempre diem: en un Simposi no pretenem solucionar-ho tot, però sí plantejar bé les qüestions, enriquir-nos amb les diverses perspectives i propostes, i dibuixar alguns camins de futur que, en aquest cas, ens ajudin a un canvi d'estratègia per elaborar i ajudar a elaborar relats que comuniquin amb més credibilitat i eficàcia el que fem i vivim com a cristians.

Que tinguem un bon Simposi. Moltes gràcies!